Regeringsrätten

Rättsfall

Sambeskattning av barn och särskilt förordnad förmyndare för barnet

Besvär av Ann-Marie Ö angående förmögenhetstaxering 1975.

Máj-Britt Ö, som är gift med Paul förordnades år 1973 som förmyndare för Ann-Marie Ö, född 1961.

TN beräknade beskattningsbar förmögenhet gemensamt för makarna Ö och för Ann-Marie.

Hos LSR yrkade Ann-Marie att inte sambeskattas med makarna Ö.

LSR yttrade: Ann-Marie Ö är föräldralös och Maj-Britt Ö är genom tingsrättens beslut den 23 aug 1973, förordnad som förmyndare. — Vid taxering till förmögenhetsskatt skall, enligt 1 § lagen om statlig förmögenhetsskatt, 65 § KL äga motsvarande tillämpning, vilken bl a stadgar 'Med barn avses jämväl styvbarn och fosterbarn'. I familjesituationen kan barnet således vara endera eget barn, adoptivbarn, styvbarn eller fosterbarn. Ann-Marie Ö är visserligen inte att anse som fosterbarn i barnavårdslagens mening. Då hon emellertid inte är att anses som eget barn, adoptiv- eller styvbarn, finner skatterätten att hon måste vara att anse som fosterbarn i skatterättslig mening. — Skatterätten lämnar besvären utan bifall.

Ann-Marie överklagade hos KR i Sundsvall, som yttrade: I likhet med LSR finner kammarrätten att Ann-Marie Ö vid tillämpningen av lagen om statlig förmögenhetsskatt bör betraktas som fosterbarn. Vid sådant förhållande skall beskattning ske i enlighet med LSR:s beslut.

I besvär hos RR fullföljde Ann-Marie sin talan.

RR yttrade: Enligt 12 § 1 mom lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt gäller följande. För äkta makar, som under beskattningsåret levt tillsammans, beräknas den skattepliktiga förmögenheten för makarna var för sig. Den beskattningsbara förmögenheten beräknas gemensamt för makarna. Har skattskyldig hemmavarande barn, som inte fyllt 18 år, och uppgår barnets till statlig inkomstskatt beräknade beskattningsbara inkomst till minst 100 kr, beräknas den skattepliktiga förmögenheten för den skattskyldige och barnet var för sig. Den beskattningsbara förmögenheten beräknas gemensamt för föräldrar och barn. Enligt 1 § nämnda lag skall vid taxeringen till förmögenhetsskatt bl a bestämmelserna i 65 § KL äga motsvarande tillämpning. I lagrummet föreskrivs bl a att med barn avses jämväl styvbarn och fosterbarn.

Enligt 46 § barnavårdslagen förstås med fosterbarn barn under sexton år, som vårdas och fostras i annat enskilt hem än hos föräldrarna eller särskilt förordnad förmyndare, vilken har vårdnaden om barnet. Om Maj-Britt Ö inte varit förmyndare och vårdnadshavare för Ann-Marie Ö, hade Ann-Marie följaktligen varit att betrakta som fosterbarn, vilket medfört att bestämmelserna i 65 § KL blivit tillämpliga. Den omständigheten att Maj-Britt Ö tillika är

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:59

vårdnadshavare innebär att Ann-Marie i barnavårdslagens mening är att jämställa med eget barn. Samma betraktelsesätt bör anläggas vid tillämpning av nyssnämnda bestämmelser i KL. Den beskattningsbara förmögenheten har därför rätteligen beräknats gemensamt för Paul och Maj-Britt Ö samt Ann-Marie Ö.

RR lämnar besvären utan bifall. (RR föredr. 13.3; dom 30.4.1979.)

Anm: se RR R79 1:69 samt RÅ78 1:27 och 1:28. Se även Skattenytt 1975 s 378 (KGA Sandström), Lindencrona, Föräldrar och barn . . . s 41, 55, Skattenytt 1976 s 405 (Sjölin) samt prop 1952:213 s 127, prop 1969:92 s 6 f, prop 1970:70 s 73, 92, prop 1970:71 s 51, 110, BevU 1970:40 s 99, SkU1971:38 s 43, SkU 1975/76:52 s 4 och SOU 1977:91.

Fråga om nedsättning av kvarskatteavgift för andel av dödsbos inkomst som inte deklarerats av delägare

Besvär av A angående kvarskatteavgift på grund av 1977 års taxering.

RR yttrade: Vederbörande frångick vid taxeringen 1977 A:s deklaration på det sätt att han taxerades för inkomst från dödsbo i vilket han var delägare. Till följd härav uppkom kvarstående skatt för A och kvarskatteavgift påfördes honom.

Enligt 85 § 2 mom första stycket UL får nedsättning av kvarskatteavgift ske, därest den kvarstående skatten beror av förhållande, varöver den skattskyldige icke kunnat råda. I anvisningarna till sagda författningsrum nämns som exempel på sådant förhållande det fallet att den kvarstående skatten beror på att taxeringen bestämts med frångående av den skattskyldiges deklaration. Är emellertid omständigheterna sådana att den skattskyldige uppenbarligen bort förstå att deklarationen skulle komma att frångås, skall i nämnda fall nedsättning av avgift medgivas endast om särskilda omständigheter föreligger.

A har anfört att han och övriga dödsbodelägare saknat kännedom om att de för handelsbolag gällande beskattningsreglerna var gällande för inkomst från dödsboet ifrågavarande år.

Den av A åberopade omständigheten utgör ej sådant förhållande som enligt det ovan anförda kan medföra nedsättning av kvarskatteavgiften.

På grund härav och då icke heller i övrigt föreligger skäl som jämlikt bestämmelserna i 85 § 2 mom och anvisningarna till sagda författningsrum kan medföra nedsättning av kvarskatteavgiften lämnar RR besvären utan bifall. (RR föredr. 24.4; dom 22.5.1979.)

Anm: Se prop 1974:159 s 66, 67 och RSV Du 1975:17.

Kvarskatteavgift kan utgå på utskiftningsskatt som ingår i slutlig skatt

Besvär av vederbörande allmänt ombud angående kvarstående skatt för S.H. Aktiebolag i likvidation.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:59

Bolaget påfördes på grund av 1975 års taxering slutlig skatt med 37 240 kr. Skatten utgjordes i sin helhet av utskiftningsskatt. Preliminär skatt att avräkna förekom ej och bolaget påfördes kvarskatteavgift med (8 procent av 37 200 =) 2 976 kr.

Bolaget ansökte hos LS om nedsättning av kvarskatteavgiften och anförde bl a att uppbördslagens (UL:s) bestämmelser inte gav klart uttryck för att kvarskatteavgift skulle utgå även beträffande ogulden utskiftningsskatt. — LS avslog ansökningen.

KR i Sthlm yttrade: Enligt 27 § 3 mom första stycket UL skall skattskyldig om hans slutliga skatt överstiger den preliminära skatt, som skall gottskrivas honom, erlägga på visst sätt beräknad kvarskatteavgift. — Enligt 2 § 2 mom UL förstås med preliminär skatt i 3 § omförmäld skatt, som erläggs i avräkning å slutlig skatt. — Utskiftningsskatt omförmäles ej i 3 § UL. Laglig grund att påföra bolaget kvarskatteavgift vid debiteringen av utskiftningsskatt saknas därför. — KR undanröjer myndigheternas beslut att påföra bolaget kvarskatteavgift. (En ledamot av KR: ej ändring.)

AO besvärade sig hos RR med yrkande att LS:s beslut skulle fastställas.

RR yttrade: Av 1 § första stycket och 2 § 2 mom UL framgår att utskiftningsskatt kan ingå i slutlig skatt. Enligt 27 § 3 mom första stycket samma lag skall kvarskatteavgift erläggas av skattskyldig vars slutliga skatt överstiger den preliminära skatt som skall gottskrivas honom. Av stadgandets avfattning följer att i förekommande fall utskiftningsskatt skall inräknas i den slutliga skatten, oavsett det förhållandet att utskiftningsskatt inte omfattas av UL:s regler om utgörande av preliminär skatt (jfr prop 1974:159 s 64).

Den kvarstående skatt som uppkommit för bolaget på grund av 1975 års taxering utgör enligt vad handlingarna utvisar 37 240 kr och avser i sin helhet utskiftningsskatt. Kvarskatteavgift skall i enlighet med det ovan anförda påföras bolaget och sådan avgift har också rätteligen påförts bolaget med 2 976 kr. Skäl för nedsättning av avgiften med stöd av 85 § 2 mom UL har ej visats föreligga.

RR fastställer med ändring av KR:s dom det slut vartill LS kommit i målet. (RR föredr. 24.4; dom 22.5.1979. — En ledamot av RR delade KR:s uppfattning.)

Anm: Se SOU 1973:33 s. 148 och prop. 1974:159 s 64.

Skattskyldigs besvärsrätt

Besvär av Christina W angående inkomsttaxering 1976. I sin självdeklaration 1976 yrkade Christina W vid beräkning av inkomst av tjänst avdrag för resor med bil mellan bostaden och arbetsplatsen. — TN medgav endast avdrag för resor med allmänna kommunikationsmedel.

Christina W överklagade. TI tillstyrkte bifall till besvären.

LSR lämnade besvären utan bifall.

TI anförde besvär över LSR:s beslut och yrkade att avdrag måtte medges

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:59

Christina W med yrkat belopp. Christina W, som fick tillfälle därtill, inkom ej med yttrande över besvären.

KR i Gbg lämnade på anförda skäl besvären utan bifall. (En ledamot ville bifalla besvären.)

I besvär hos RR yrkade Christina W att avdrag skulle medges.

RR yttrade: KR:s dom innebär att KR lämnat utan ändring det beslut rörande Christina W:s inkomsttaxering som LSR meddelat. Christina W har inte överklagat LSR:s beslut och äger därför inte föra talan mot KR:s dom. — RR upptager inte Christina W:s härstädes anförda besvär till prövning. (RR föredr. 3.4; beslut 3.5.1979.)

Anm: Se RÅ 1970 not 704 och RR 772:43. Se även prop 1971:60 s 97, Wennergren, Förvaltningsprocess, andra upplagan s 288—291.

Kostnad i rörelse för misslyckad brunnsborrning

Besvär av O angående inkomsttaxering 1975.

O bedrev svinuppfödning på fastighet, taxerad som annan fastighet. Under 1974 försökte han genom borrning av brunn anskaffa för rörelsen erforderligt vatten. Försöket misslyckades. — Han yrkade i deklarationen avdrag för kostnaden för borrning av brunn med 6 300 kr.

TN vägrade avdrag.

O anförde besvär.

LSR yttrade: Eftersom brunnsborrningen inte gett något vatten är kostnaden att anse som ej avdragsgill kapitalförlust (jfr RÅ 1958 Fi 2592). Avdrag för kostnaden för brunnsborrningen kan därför inte medges.

O fullföljde sin talan. — KR i Gbg: ej ändring.

Hos RR fullföljde O sin talan.

RR yttrade: Av handlingarna framgår att O genom borrning av brunn på sin fastighet sökt bereda sig tillgång till för svinuppfödningen erforderligt vatten men att försöket ej gett resultat. Utgiften för borrningen är vid sådant förhållande att anse som driftkostnad i O:s rörelse. (RR föredr. 3.5; dom 23.5.1979.)

Anm: Se RÅ 1947 not 1073, 1950 not 298, 1957 not 37, 1958 not 2592, 1966 not 1578, 1973 ref 76 (Skattenytt 1974 s 281). Se även Skattenytt 1961 s 210 (Sagnert), Svensk Skattetidning 1963 s 433 (Sterner) och 1965 s 118—120 (Welinder) samt SOU 1977:86 s 510, 511.

Investeringsavdrag vid leveransavtal med prisklausul

Besvär av S angående eftertaxering för 1974.

RR yttrade: Enligt 3 § första stycket förordningen (1971:50) om särskilt investeringsavdrag vid taxering till statlig inkomstskatt skall, om skriftligt avtal träffas under perioden den 1 november 1972 — den 30 juni 1973 för senare leverans, investeringsavdraget utgöra trettio procent av det av-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:59

talade priset. I fall där på grund av avtalad prisklausul den slutliga anskaffningskostnaden inte är till beloppet bestämd när fråga uppkommer om beräkning av investeringsavdrag bör investeringsavdraget medges på grundval av det pris som bortsett från prisklausulen gäller mellan köparen och säljaren (se prop 1971:11 s 7). Regeln bör förstås på det sätt att prisändringar utöver vad som är avtalat vid tidpunkten för deklarationens upprättande icke skall beaktas.

För köpet av både skördetröskan och traktorgrävaren gällde enligt särskilda, likalydande avtalsvillkor bl a att om katalogpriset på fabriksnytt objekt före leveransen skulle höjas i jämförelse med det pris som gällde vid tidpunkten för beställningen, prisskillnaden skulle läggas till köpeskillingen.

I målet är upplyst att leveranserna skett, av skördetröskan i mitten av mars år 1974 samt av traktorgrävaren den 26 juni 1974, att respektive fakturor utställts den 23 mars 1974 och den 19 juli 1974 samt att S:s självdeklaration för år 1974 efter anstånd inkommit till lokala skattemyndigheten den 14 maj 1974.

S har visserligen uppgivit att han fått kännedom om de nya priserna redan under hösten 1973. Detta förhållande kan emellertid ej anses tillfredsställande visat, i synnerhet inte som enligt prisklausulen det slutliga priset skulle kunna komma att påverkas ända fram till leveransen.

Med hänsyn till det anförda finner RR att S väl i fråga om skördetröskan ägt att lägga det yrkade beloppet 110 000 kr till grund för beräkning av investeringsavdraget, men beträffande traktorgrävaren ej annat belopp än det först avtalade, nämligen 126 000 kr.

RR undanröjde den del av eftertaxeringen som avsåg skördetröskan. Beträffande traktorgrävaren ansågs S ha lämnat oriktigt meddelande genom att framställa avdragsyrkandet med utelämnande av uppgifter som krävts för åsättande av en riktig taxering, varför förutsättningar ansågs föreligga för eftertaxering. Däremot undanröjdes påfört skattetillägg. (RR föredr 2.5; dom 6.6.1979.)

Anm.: Vid ordertecknandet avtalade priser var 97 800 kr för skördetröskan och 126 000 kr för traktorgrävaren. De fakturerade priserna var 110 000 kr resp 132 500 kr. Den senare fakturan kom först efter deklarationen.

Fråga om eftergift av skattetillägg för aktiebolag m h t bristande erfarenhet hos bolagets ställföreträdare eller förbiseende av revisor

Besvär av TI angående skattetillägg för N.S. Aktiebolag vid inkomsttaxering 1975.

Med anledning av verkställd taxeringsrevision hos bolaget beslöt LSR på yrkande av TI att dels höja bolagets inkomsttaxering med vissa belopp och dels påföra bolaget skattetillägg. Beträffande skattetillägget anförde LSR: Bolaget får genom att belasta rörelsens resultat med overifierade kostnader för representation och ej avdragsgilla medlemsavgifter anses ha lämnat sådan oriktig uppgift som medför skattetillägg. LSR finner även underlåtenheten att i deklarationen lämna redogörelse för uttaget material samt bokförda kostnader avseende nybyggnad utgöra oriktig uppgift enligt 116 a § TL. — På grund härav och då vad bolaget anfört inte kan anses utgöra grund för befrielse från skattetillägg, beslutar LSR påföra bolaget skattetillägg med 13 981 kr som underlag.

I besvär häröver yrkade bolaget, utom att få avdrag för representationskostnaderna med i deklarationen upptaget belopp, att skattetillägget i sin helhet skulle undanröjas.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:59

Som stöd för sin talan beträffande skattetillägget anförde bolaget bl a: Bolagets tidigare ledare hade hastigt avlidit den 28 nov 1972. En son till den avlidne, som då nyss fyllt 22 år, hade fått överta hela ansvaret för bolaget. I hans utbildning — fyraårig realskola och tekniskt gymnasium — hade ej ingått någon utbildning i modern bokföring eller skattelagstiftning. På grund av sin bristande erfarenhet hade han ej vetat att representationskostnader skulle redovisas i en särskild bilaga samt ej varit insatt i spörsmålen om beskattning av uttag och om återförande av utgifter. Då han vid avlämnandet av deklarationen såsom ställföreträdare för bolaget tecknat dess firma hade han förlitat sig på deklarationsuppgifter som upprättats av en person, vilken varit bolagets revisor och under många år varit bolaget behjälplig med bokslut och deklarationer.

KR i Jkg eftergav en del av skattetillägget.

I besvär hos RR yrkade TI att bolaget skulle påföras skattetillägg i enlighet med LSR:s beslut.

RR yttrade: De felaktigheter i bolagets deklarationer som föranlett skattetillägg berör frågor som icke kan betraktas som vare sig bokföringsmässigt eller skattemässigt komplicerade. Vid sådant förhållande kan bristande erfarenhet hos bolagets verkställande direktör eller förbiseende av bolagets revisor icke göra felaktigheterna ursäktliga. — På grund härav och då ej heller eljest skäl till eftergift av skattetillägg visats föreligga, fastställer RR, med ändring av KR:s dom, LSR:s beslut. (RR föredr 22.5; dom 8.6.1979.)

Dagbarnvårdares avdrag för kostnader för lekrum i egen bostad

Besvär av Inga-Lill H angående inkomsttaxering 1976. — Inga-Lill H, född 1929, var gift och hade två vuxna barn, som inte längre bodde hemma. Hennes lägenhet bestod av tre rum och kök. Hon var anställd som kommunal dagbarnvårdare och hade hand om fyra dagbarn i åldern 6 mån — 3 1/2 år. I sin självdeklaration yrkade hon avdrag med 2 400 kr, avseende beräknad hyreskostnad för ett av rummen, som var speciellt inrett som lekrum för barnen.

TN vägrade avdraget.

Inga-Lill H överklagade.

LSR yttrade: Av handlingarna framgår att Inga-Lill H för vård av dagbarn från kommunen erhållit omkostnadsbidrag, som inte är skattepliktigt och därför inte heller upptagits till beskattning. Kostnader, som skall betalas med ersättningen, får därför enligt bestämmelserna i 32 § anv punkt 4 KL inte dras av i deklarationen även om ersättningen inte räcker till. Inga-Lill H kan inte anses ha visat att ersättningen från kommunen inte är avsedd att täcka samtliga omkostnader. Hon är därför inte berättigad till yrkat avdrag. — Besvären lämnas utan bifall.

I besvär över LSR:s beslut vidhöll Inga-Lill H sin talan. Hon uppgav härvid följande angående rummets möblering: Lekrummet var möblerat med ett bord och sex stolar i barnstorlek — ibland dessutom två spjälsängar, en hoppmadrass, en bil, ett lok, en kärra, en dockvagn, en elefant och en leklåda. Var och en av dessa saker var så stor att barnen kunde sitta på och åka i den. Vidare fanns i rummet ett parkeringsgarage, en babystol, en gåstol samt stora dockor. — På grund av platsbrist kunde hon inte flytta dessa saker om kvällar

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:59

eller annan ledig tid så att hon kunde nyttja rummet för annat ändamål. Ej heller orkade hon med sådan flyttning.

KR i Sthlm yttrade: Av handlingarna i målet framgår att den kostnadsersättning Inga-Lill H erhållit skall täcka kostnader för mathållning, slitage av möbler och av övrig inredning samt smärre förbrukningsartiklar. Någon ersättning för arbetsrum (lekrum för barn) utgår således ej.

Emellertid har Inga-Lill H ej visat att hon på grund av sin tjänst som dagbarnvårdare skulle ha behov av ett särskilt rum för de barn hon vårdar. Ej heller kan det rum som hon använt för barnen anses ha blivit avskilt på sådant sätt att det inte längre ingår i bostadsutrymmena eller blivit inrett så att det inte kunnat användas för bostadsändamål.

Vid nu angivna förhållanden kan Inga-Lill H inte medges avdrag för arbetsrum, varför KR lämnar besväret utan bifall.

RR: ej ändring. (RR föredr. 17.5; dom 5.6.1979.)

En ledamot av RR anförde: Vid barntillsyn i familjedaghem är tanken att barnet skall vistas i hemmiljö i motsats till vad som är fallet vid tillsyn i särskilda, av kommunen inrättade barnstugor, där miljön är av institutionskaraktär. Om den som åtagit sig att mot ersättning av kommunen ha dagbarn i sitt hem avdelar och utrustar särskilda utrymmen i bostaden för arbetets utförande får detta därför ses som en åtgärd som inte är påkallad av arbetsuppgiften utan vidtagen av vårdaren för att underlätta arbetet eller begränsa olägenheter därav. Oavsett att i förevarande fall det för barntillsynen använda rummet måste på grund av sin inredning anses avskilt från bostaden i övrigt och reserverat för dagbarnvården kan avdrag ej medges för den kostnad rummet kan beräknas orsaka Inga-Lill H. Jag lämnar därför besväret utan bifall.

Anm: Se RRK R76 1:30 angående avdrag för arbetsrum i egen bostad.

Fråga om avdrag för ingångsvärde på lager vid övergång från hobbyverksamhet till rörelse

Besvär av G angående inkomsttaxering 1974.

RR yttrade: G har alltsedan år 1963 bedrivit verksamhet med uppfödning av hundar. Denna verksamhet, som G hänfört till hobbyverksamhet, har från och med 1974 års taxering ansetts utgöra rörelse. G har gjort gällande att rörelsen ur beskattningssynpunkt skall anses nystartad under beskattningsåret 1973. TI har gett uttryck för samma uppfattning.

G har i målet yrkat avdrag för värdet vid rörelsens skattemässiga start av de lagertillgångar som han då tillförde rörelsen från hobbyverksamheten. Emot G:s yrkande har åberopats bestämmelsen i punkt 1 första stycket tredje ledet anv till 41 § KL att som värde av ingående lager skall upptagas värdet av närmast föregående beskattningsårs utgående lager.

Den åberopade bestämmelsen, som tillkom år 1973, avser den situationen att en rörelseidkare som tidigare beskattats för inkomst av rörelse felaktigt på det sätt att vid beskattningen hänsyn icke tagits till förändringarna i bl a lagret, övergår till riktig bokföringsmässig redovisning i detta hänseende. Den så kallade kontinuitetsprincipen har då ansetts kräva att ingående balanspost

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:59

skall motsvara närmast föregående års vid taxeringen godtagna utgående post av samma slag.

Frågan i förevarande mål är av annan art och gäller spörsmålet hur vid rörelsens skattemässiga start de lagertillgångar skall värderas som rörelseidkaren tillför rörelsen från annan verksamhet. Av ålder har i detta hänseende gällt analog tillämpning av vad som enligt punkt 3 b fjärde stycket anvisningarna till 29 § KL gäller för inventarier som på motsvarande sätt övergått till rörelsen, nämligen att såsom anskaffningskostnad i princip anses tillgångens allmänna saluvärde vid tiden för övergången till rörelsen.

Av förarbetena till 1973 års lagstiftning framgår ej någon avsikt att med den nya regeln i anv till 41 § KL även reglera förhållandena vid rörelsens skattemässiga begynnelse. Att avsikten icke varit denna framstår som sannolikt även mot bakgrund av punkt 1 tredje stycket anv till 28 § KL, som reglerar bland annat hur ingångsvärde för fastighet skall beräknas när den utgör lagertillgång i tomtrörelse, byggnadsrörelse eller handel med fastigheter och fastigheten förvärvats innan rörelsen påbörjats. Bestämmelsen som tillkom före 1973 års nämnda lagstiftning har icke närmare berörts i samband med denna. Genom anvisningarna till 28 § KL har, såvitt nu är i fråga, införts en speciell metod för beräkningen av ingångsvärdet för fastighet i tomtrörelse, byggnadsrörelse eller handel med fastigheter. Bestämmelsen kan icke ses som en regel som medger avdrag för sådant ingångsvärde just för angivna slag av rörelse men icke för rörelse av annan art. G måste följaktligen anses berättigad att vid förevarande taxering åtnjuta avdrag för ingångsvärdet av de lagertillgångar som överförts till rörelsen. Emot det yrkade beloppet 21 000 kr har invändning i och för sig ej riktats. Det framstår mot bakgrund av uppgifterna om lagrets storlek vid den aktuella tidpunkten ej heller som orimligt. Vid sådant förhållande får hans hunduppfödningsverksamhet under år 1973 antagas ha lämnat ett underskott av 5 359 kr. (RR föredr 22.5; dom 8.6.1979.)

Anm: Ang tidigare rättsfall se tex RÅ 1961 not 157 (Skattenytt 1961 s 232 med kommentar.)

Fråga om tillämpningen av 105 § 1 mom taxeringslagen

Besvär av Nina P angående inkomsttaxering 1972.

Nina P var för år 1971 mantalsskriven i Uppsala hos sina föräldrar. Hon var ogift och hade tjänst i Stockholm, där hon ägde en andelslägenhet om ett rum och kokvrå.

I sin deklaration 1972 yrkade Nina P avdrag för bl a kostnad för bilresor mellan Uppsala och Stockholm i enlighet med RSV:s anvisning angående avdrag för kostnad för resor med bil mellan bostad och arbetsplats. Hon uppgav att hon reste hem till Uppsala varje helg och tidvis även under veckan.

TN medgav avdraget.

I besvär yrkade TI att det berörda avdraget skulle vägras.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:59

LSR vägrade reseavdraget med motiveringen att Nina P fick anses ha sitt egentliga hemvist i Stockholm och att resorna därför inte kunde betraktas som resor mellan bostadsort och tjänstgöringsort.

Såväl Nina P som TI överklagade. Nina P yrkade att hon skulle medges reseavdraget och TI yrkade att Nina P:s taxeringar 1972 skulle flyttas över från Uppsala till Stockholm.

KR i Sthlm vägrade reseavdraget och flyttade över taxeringarna till Stockholm med följande motivering: Nina P får under beskattningsåret anses ha varit bosatt i Stockholm. Hon är då icke berättigad till yrkat avdrag för kostnader för resor mellan Stockholm och Uppsala. — Enligt 66 § KL förstås med hemortskommun den kommun där den skattskyldige författningsenligt skall vara mantalsskriven för året näst före taxeringsåret. Nina P hade den 1 nov 1970 lägenhet och tjänst i Stockholm. Hon hade därför för 1971 rätteligen bort mantalsskrivas där. Vid sådant förhållande överflyttar KR med tillämpning av 105 § 1 mom TL hennes taxeringar från Uppsala till Stockholm.

I besvär hos RR yrkade Nina P att reseavdraget skulle medges och att hon skulle taxeras i Uppsala.

RR yttrade: I fråga om Nina P:s rätt till avdrag för resor gillar RR KR:s bedömning.

KR har emellertid härutöver med stöd av 105 § 1 mom TL överflyttat Nina P:s taxeringar från Uppsala till Stockholm på grund av att Nina P för år 1971 rätteligen bort mantalsskrivas i Stockholm. Denna fråga har också väckts genom yrkande av TI i hans besvärsskrift till KR. Med hänsyn till att frågan om Nina P:s rätta mantalsskrivning varit beroende av uppgifter utöver vad som framgått av deklarationshandlingarna och utredningen i taxeringsmålet, och då risk icke förelegat att Nina P skulle ha undgått att överhuvudtaget taxeras på någon ort, har KR icke bort på sätt som skett pröva den här aktuella frågan enligt 105 § 1 mom TL utan som ett yrkande enligt 100 § första stycket 4) samma lag. Eftersom en sådan talan av taxeringsintendent emellertid får föras endast om den är till förmån för den skattskyldige och det inte visats att TI:s talan är till förmån för Nina P saknas förutsättning att upptaga yrkandet till prövning.

Med hänsyn till det anförda ändrar RR, med avvisande av intendentens talan i frågan om överflyttning av taxeringen, på det sätt KR:s dom att Nina P:s taxeringar flyttas tillbaka till Uppsala (Domkyrkoförsamlingen). (RR föredr 2.5; dom 6.6.1979.)

Fråga om arbetstagares ansvar för preliminär skatt som avdragits av s k mellanman för arbetsgivarens räkning men som ej inbetalats

Besvär av H angående betalningsansvar för preliminär skatt.

Enligt ett avtal den 13 aug 1975 mellan B med uppgiven firma T.V.S. Plåt

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:59

och Svets å ena sidan och H Varvsindustri AB å andra sidan hade överenskommits att B skulle tillhandahålla bolaget svetsare och plåtslagare mot viss närmare angiven timersättning och ersättning för resekostnader. — Bland den arbetskraft som förmedlats av B ingick H.

Enligt en den 16 okt 1975 upprättad granskningsrapport hade bolaget som arbetsgivare under vecka 33 år 1975 underlåtit att göra avdrag för preliminär A-skatt för H som arbetstagare. H anförde i anledning av granskningsrapporten att han för sin del vägrade betala skattebeloppet och åberopade ett lönekvitto från B, av vilket framgick att denne i samband med löneutbetalning för vecka 33 gjort avdrag för preliminär skatt med 1 174 kr. Beloppet inbetalades ej.

Lokala skattemyndigheten (LSM) fann i beslut den 16 dec 1975 med stöd av 75 § UL att bolaget jämte H var ansvarig för ett skattebelopp av 1 620 kr jämte restavgift.

LSR, där H besvärade sig, biföll av anförda skäl besvären på så sätt att H befriades från betalningsansvar enligt 77 § UL för preliminär A-skatt som avdragits med 1 174 kr av TVS Plåt och Svets. Hos KR anförde AO besvär över LSR:s beslut.

KR i Gbg yttrade: Såvitt utredningen i målet utvisar har TVS Plåt och Svets i förhållande till H Varvsindustri AB ej bedrivit annan verksamhet än den enligt avtalet angivna, d v s försäljning av arbetstid. Då ett företag på angivet sätt direkt köper arbetstid, föreligger ett starkt indicium för att köparen av arbetstiden är arbetsgivare beträffande den som utfört arbetet som arbetstagare. Även övriga omständigheter tyder på att den person som utfört arbete för H Varvsindustri AB i enlighet med nyssnämnda avtal varit att skatterättsligt anse som anställd hos bolaget. Den omständigheten att vederbörandes lön utbetalats via TVS Plåt och Svets och att detta företag verkställt avdrag å lönen föranleder ej annan bedömning. H Varvsindustri AB är därför i UL:s mening att anse som arbetsgivare i förhållande till H. — I målet är ostridigt att bolaget underlåtit att verkställa skatteavdrag å H:s lön och att TVS Plåt och Svets ej inbetalt den avdragna skatten. — Den omständigheten att H haft den uppfattningen att TVS Plåt och Svets varit hans arbetsgivare vid tjänstgöringen hos H Varvsindustri AB synes dock ej kunna medföra att arbetsgivarebegreppet skall tolkas på annat sätt än att bolaget är att anse som arbetsgivare. — På grund härav och med beaktande av vad i övrigt anförts finner KR förutsättningar inte föreligga för att befria H från betalningsansvar enligt 77 § UL. — KR bifaller AO:s talan samt bestämmer H:s betalningsansvar till 1 174 kr. (En ledamot av KR ville inte bifalla AO:s talan.)

I besvär hos RR yrkade H att han skulle befrias från betalningsansvar avseende ifrågavarande preliminära skatt.

RR yttrade: I målet är ostridigt att H uppburit kontant lön från B:s firma TVS Plåt och Svets för arbete under vecka 33 år 1975 hos H Varvsindustri AB samt att firman verkställt avdrag på lönen med belopp motsvarande preliminär skatt. Av skäl som KR anfört är bolaget att anse som H:s arbetsgivare i uppbördslagens mening. B får därvid betraktas som s k mellanman mellan bolaget och H. Vid anförda förhållanden och med hänsyn till omständigheterna i övrigt får — vid bedömningen av frågan om H:s betalningsansvar enligt 77 § UL — anses att skatteavdraget verkställts på bolagets uppdrag och för dess

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:59

räkning. På grund härav är H enligt nämnda lagrum fri från betalningsansvar för skattebeloppet i fråga. (RR föredr 24.4; dom 22.5.1979. En ledamot av RR ville ej ändra KR:s dom.)

Anm: Se RÅ 1970 not 881 (Skattenytt 1970 s 465).

Fråga om syskons rätt till avdrag för avsättning till gemensamt skogskonto

Besvär av TI angående syskonen B:s inkomsttaxering 1974.

RR yttrade: Enligt 1 § tredje stycket skogskontolagen (1954:142) får skattskyldig för ett och samma beskattningsår och för en och samma förvärvskälla endast göra insättning på ett skogskonto. När fastighet ägs gemensamt av flera delägare, skall enligt rättsfallet RÅ 1966 ref 54 vars och ens del av fastigheten anses utgöra en särskild förvärvskälla.

Av Föreningsbanken-Jordbrukskassan utfärdat besked över ifrågavarande insättning på skogskonto upptar såsom kontoinnehavare 'Syskonen B, gm Göte B'. Såvitt framgår av handlingarna bokför banken inte varje kontoinnehavares andel av det gemensamma kontot för sig.

Skogskontolagen bygger på ett kontrollsystem enligt vilket den kontoförande banken lämnar skattemyndigheterna de uppgifter om insättningar och uttag från skogskonto som krävs för att på skogskonto insatta medel för vilka avdrag medgivits återförs till beskattning enligt lagens föreskrifter. I tillämpningsföreskrifter (1954:144) till lagen har den kontoförande banken ålagts att bokföra mottagna medel på sådant sätt att av bokföringen framgår hur stort belopp skattskyldig har innestående för varje beskattningsår och varje förvärvskälla. Vidare åligger det banken att, när uttag sker från skogskonto eller när på kontot insatta medel överlåts eller pantsätts, underrätta länsstyrelsen därom. En förutsättning för att detta kontrollsystem skall fungera på avsett sätt är uppenbarligen att banken har särskild kontoföring för varje skattskyldig och varje förvärvskälla. Brister denna förutsättning, kan rätt till avdrag enligt skogskontolagen inte anses föreligga.

Det för syskonen B upplagda gemensamma kontot möjliggör inte en kontroll enligt skogskontolagens bestämmelser av att insatta medel rätteligen återförs till beskattning. Insättningen på kontot grundar därför inte rätt till avdrag enligt lagen. (RR föredr. 23.5; dom 18.6 1979).

En ledamot av RR (Wennergren) ville återförvisa målet till LSR för ny behandling, då LSR enligt hans mening bort ha berett syskonen B tillfälle att inkomma med besked från banken rörande verkställd insättning på skogskonto i överenstämmelse med lagens krav (jämför RÅ 1972 ref. 58, återgivet i Skattenytt 1973 s 510).

Anm: Ang. RÅ 1966 ref. 54 se Skattenytt 1967 s 326. Se även RÅ 1977 ref. 93 (Skattenytt 1978 s 398).

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:59

Fråga om eftertaxering prövats inom femårsfristen ehuru beslutet expedierats efter fristens utgång

Besvär av S angående eftertaxering för 1969.

Hos LSR yrkade TI att S skulle eftertaxeras för 14 842 kr.

LSR biföll TI:s framställning och eftertaxerade S för taxeringsåret 1969 till statlig och kommunal inkomstskatt med 14 842 kr.

I besvär häröver yrkade S att eftertaxeringen skulle undanröjas och anförde till stöd för sin talan bl a. Frågan om eftertaxering hade inte prövats inom den i 115 § TL föreskrivna tiden. LSR:s beslut var visserligen daterat den 30 dec 1974 men det sändes inte ut med posten förrän den 17 jan 1975. Det måste därför tagas för visst att beslutet, trots dagteckningen, först utskrivits, justerats och postats in på det nya året. Även materiella förutsättningar för eftertaxering saknades.

KR i Gbg ansåg eftertaxeringen behörig och lämnade besvären utan bifall. En ledamot av KR ansåg att beslut av skatterätt och länsrätt inte kunde anses helt färdigt förrän expedieringsdagen och ville därför undanröja eftertaxeringen.

RR — där S fullföljde — yttrade: LSR har vid sitt sammanträde den 20 dec 1974 beslutat om eftertaxering av S. Rättens ordförande har den 30 dec 1974 på sätt som föreskrivs i 6 § förordningen (1971:455) om skatterätt, fastighetstaxeringsrätt och länsrätt gjort anteckning om beslutet på protokollet för sammanträdet. Frågan om eftertaxering har således prövats före utgången av år 1974 och alltså inom den i 115 § TL (1956:623) i lagrummets lydelse före den 18 maj 1978 angivna tidsfristen.

På grund av det anförda och på de av LSR och KR i övrigt anförda skälen, lämnar RR besvären utan bifall. (RR föredr. 13.6; dom 27.6.1979.)

Anm: Se RÅ 1974 ref 84 (Skattenytt 1975 s 355) samt prop 1955:160 s 163 och Hedborg m fl, Taxeringshandbok andra upplagan s 306.

Fråga om rätt till avdrag för värdeminskning av skog såsom vid skogslikvid enligt fastighetsbildningslagen (reglerna före 1981 års taxering)

Besvär av N angående inkomsttaxering 1974.

RR yttrade: Frågan om N:s rätt till avdrag för värdeminskning av skog vid 1974 års taxering skall bedömas enligt lagen (1978:739) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370), vilken ändring trätt i kraft efter det att KR avgjort målet. Ändringen innebär, såvitt här är av intresse, att — om skattskyldig ålagts eller skriftligen åtagit sig att betala skogslikvid, och avverkning av skog eller upplåtelse av avverkningsrätt skett efter den tidpunkt för tillträde av den skogbärande marken som gäller enligt fastighetsbildningslagen (1970:988) eller skriftligt avtal, dock ej före den tidpunkt då fastighetsbildning har sökts och ej senare än tre år efter det att förrättningen har vunnit laga kraft och registrerats — i den mån den skattskyldige så yrkar, skogens ingångsvärde skall an-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:59

tagas ha nedgått med belopp motsvarande rotvärdet av den skog som avverkningen eller upplåtelsen omfattat. Avdrag må därvid dock ske högst med skogslikvidens belopp. — Härutöver gäller enligt övergångsbestämmelserna till ifrågavarande lagändring att, om skog avverkats eller avverkningsrätt till skog upplåtits före ikraftträdandet av lagen, avdrag enligt de nya bestämmelserna får ske utan hinder av att skogsuttaget har gjorts innan fastighetsbildning har sökts, under förutsättning dock att ansökan om fastighetsbildning inkommit till fastighetsbildningsmyndigheten senast den 31 dec 1978.

Genom köpekontrakt den 18 okt 1972 förvärvade N fastigheterna Kull 1:4 och 1:13. Köpet fullföljdes genom att säljaren i köpebrev den 8 jan 1973 förklarade sig ha mottagit köpeskillingen. Emellertid ansökte N den 19 juli samma år hos fastighetsbildningsmyndigheten om fastighetsreglering för att överföra de med köpet avsedda fastigheterna till den av honom ägda fastigheten Å 1:36. I fastighetsbildningsärendet samtyckte säljaren till att de med köpet avsedda fastigheterna överfördes till Å 1:36 genom fastighetsreglering.

TI, som i RR har frånfallit den invändning mot värdeminskningsavdraget varpå KR grundat sin dom, hävdar alltjämt att fastigheterna Kull 1:4 och 1:13 förvärvats genom köp och att köpeskillingen, 47 000 kr, kvitterats genom köpebrevet. Till följd härav har N enligt TI inte kunnat åläggas att utge skogslikvid vid fastighetsbildningsförrättningen.

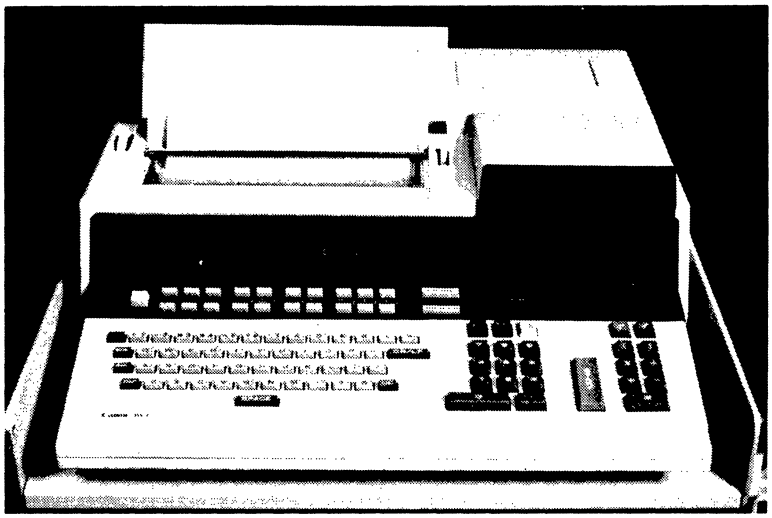
Vad som förekommit i fastighetsbildningsärendet får anses innebära att köparen och säljaren låtit köpet, som inte lagfarits, återgå och enats om att N i stället skulle förvärva marken i samband med fastighetsreglering. Det tidigare köpeavtalet har härvid övergått till att vara dels ett skriftligt åtagande av N att betala jämte annat skogslikvid och dels en överenskommelse om tillträdesdag.

Marköverföringen har sedermera skett genom fastighetsreglering. Denna har vunnit laga kraft. Vid sådant förhållande skall vid taxeringen av N tillämpas de regler som har avseende på markförvärv genom fastighetsreglering.

I målet har rätten till avdrag för skogslikvid ej satts i fråga på annan grund än att markförvärvet ej skulle ha skett i samband med fastighetsreglering. N skall därför åtnjuta avdrag med det belopp som TN godtagit som sådan likvid. (RR föredr. 3.7; dom 13.7.1979.)

Anm: Se NJA 1962 s 693. Se även prop 1977/78:188, prop 1970:20 s B 186, 559, prop 1969:128 s B 215, 334, 335, 367, 368, 1126, SOU 1963:68 s 392, 393, Westerling, Kommentar till jordabalken 1—5 kap s 275.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:59

NU KAN NI BOKFÖRA LÄGRE KOSTNADER FÖR BOKFÖRINGEN

Canons bekväma, lättskötta bordsdator BX-1 är en riktig snåljåp. Månadskostnaden ligger lägre än för vilken annan jämförbar utrustning som helst.

BX-1 från Canon tillhör en ny generation datorer som förenar avancerade, utbyggbara funktioner med enkel användning.

Canon BX-1 ger er alltid full kontroll över olika klientdata. Ni behöver aldrig lämna iväg någon information för stansning, databehandling etc. All information om era klienter har ni på kontoret.

God lycka i kostnadsjakten, revisions- och bokföringsfolk – med Canon BX-1.

Canon

Canon Svenska AB · Box 2084 · 127 02 Skärholmen · Tel 08-97 04 20
Göteborg · Tel 031-80 34 20 · Malmö · Tel 040-10 03 40
Linköping · Tel 013-11 18 60 · Västerås · Tel 021-35 03 20
Växjö · Tel 0470-470 55 · Örebro · Tel 019-11 91 80

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:59